

Leden gemeenteraad Texel

Postbus 200

1790 AE Den Burg

Den Hoorn, 4 september 2023

Betr: Beleid Schapenboeten

Geachte raadsleden,

Met veel instemming en waardering hebben we gelezen dat het College voorstelt om het beschikbare budget voor instandhouding van schapenboeten structureel te verhogen. Dat is goed en noodzakelijk.

Maar daarmee zijn we er niet.

Als opstellers van een advies dat we 24 november vorig jaar aan de wethouder overhandigden, zien we niet genoeg terug van onze voorstellen. Voorstellen die geld kosten. Jazeker. Maar het gaat hier dan ook om een reddingsactie van een echt Texels icoon dat door Texelaar en toerist belangrijk wordt gevonden. Alle partijprogramma's maakten er ook een punt van bij de laatste verkiezingen. Natuurlijk is beschikbaarheid van voldoende budget een essentieel aspect. Maar: het fietspadenplan is bijna afgerond: hoeveel bestedingsruimte levert dat op? En: de overeenkomst met STIFT wordt verlengd. Zou het voorkomen van ruïnes in het landschap niet een prachtig investering zijn in de toeristische infrastructuur van ons eiland?

Wij menen dat het voorgenomen beleid op een paar punten ook nog onduidelijk is:

- **Restauratie/achterstallig onderhoud:** Er wordt aangenomen dat alle aangewezen monumenten een goede onderhoudsstatus hebben en alle 16 potentiële monumenten eerst nog moeten worden gerestaureerd. Dat is onjuist: er zijn ook bij de aangewezen monumenten een aantal boeten die er slecht bij staan. Daar moet in geïnvesteerd worden, anders verworden ze tot ruïne zoals al bij meerdere aangewezen monumenten gebeurde. Anderzijds zijn er bij de 16 potentiële monumenten ook een aantal prima onderhouden boeten. We menen dat er alle reden is om die 16 potentiële monumenten ook te behouden en de inspanningen daarop te richten.
- Het is een illusie te denken dat boeteigenaren zelf de kosten van restauratie/achterstallig onderhoud voor eigen rekening zullen nemen. Worden ze daarin niet gecompenseerd dan zijn dat de volgende ruïnes in ons Texelse landschap.

- Onduidelijk is overigens ook of en hoe in de budgetverhoging voor de bestaande monumenten er – zoals in de huidige regeling- geld opzij wordt gezet voor achterstallig onderhoud/restauratie.
- Er is onvoldoende duidelijk gemaakt in welke mate gemeentelijke gelden (voor zowel restauratie als onderhoud als verzekering) ook beschikbaar kunnen komen voor door het Rijk aangewezen monumenten.
- **Maatwerktoeslagen.** Het is onze opvatting dat met meer maatwerk er meer recht kan worden gedaan aan specifieke situaties. Het College neemt daarvan helaas niet over:
- *De toeslag voor boeten in het open landschap* als compensatie voor de lastiger bewerkbaarheid van het perceel en de gedeerde opbrengst op de door de boet ingenomen oppervlakte. Anders dan het college lijkt te stellen is ook een goed onderhouden monumentale boet midden op een perceel voor een agrariër een sta in de weg bij grondbewerking, maaien, zaaien en oogsten. Een passende vergoeding kan dat nadeel compenseren en daarmee instandhouding van de boet mogelijk maken.
- *De toeslag voor schapenland bij de boet* omdat schapenboeten van origine niet staan op akkerbouwland. De toeslag kan een prikkel vormen om in geval van akkerbouw rond een boet omzetting naar schapenland te bevorderen c.q. bestaand schapenland in tact te laten en daarmee ook de toeristische aantrekkelijkheid vergroten van het Texelse landschap.
- **Trots op de boet gevoel versterken.** Het college gaat ervan uit dat dit een kosteloos advies is dat kan worden overgenomen. Wij overwogen dat de allerbeste garantie voor instandhouding de eigen motivatie van de eigenaar is. Die moet het belang ervan inzien, de wil hebben om eraan mee te werken en een zekere mate van trots uitstralen dat hij zo'n bijzonder echt Texels bouwwerk bezit. Om het daartoe te brengen is een inspanning nodig. En inspanningen kosten doorgaans geld.
- **Het voorgestelde besluit** is wat ons betreft nog onvolledig. Weliswaar wordt huidig beleid vervangen door nieuw beleid met hoger budget, maar daarmee is nog niet gezegd dat de uitkeringen aan boeteigenaren in 2024 ook zijn aangepast. We zouden graag zien dat de raad ook besluit dat:
  - *Voor 31 december de raad een nieuwe uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten ter goedkeuring krijgt die van kracht wordt per 1 januari 2024.*
  - *Het college – daartoe- passende overeenkomsten sluit met De Lieuw en Stichting Dorpsherstel Texel.*
  - *In de overeenkomsten en de regeling wordt verankerd dat bedragen jaarlijks worden geïndexeerd.*
  - *Het erfgoedregister in geactualiseerde versie op de website van de gemeente wordt opgenomen en wordt bijgehouden.*

Met dank voor de door u aan dit onderwerp te besteden aandacht,

De opstellers van het advies:

Stichting Kernwaarden Texel, Historische Vereniging Texel, Boerderijenstichting Noord-Holland, LTO-Noord, afd. Texel, Agrarische natuurvereniging De Lieuw, Stichting Dorpsherstel Texel, Stichting Natuur en Mens Texel.